

Millet Meclisi açılırken

Cumhuriyet bayramı bütün memleket içinde eşli az görülmüş neşe ve heyecanla geçti. Bu harb ortasında, çekilen sıkıntılara rağmen, halkın rejime karşı gösterdiği bağlılığın mânası büyüktür.

Daha fazla dikkate değer bulduğumuz nokta, Türkiye Cumhuriyetinin 19 uncu yıldönümünü bizimle beraber kutlamak hususunda dost memleketlerin gösterdikleri tehalüktür.

Hiç bir zaman yabancı memleketler radyoları ve gazeteleri, aynı günde Türkiye mevzuuna bu kadar yer ayırmamışlar, Türkiye'yi yükseltmek için bu derece birleşmemişlerdir. Bir kaç yıl önceye kadar Türkiye'yi tanımayan, tanımaz memleketler Cumhuriyet bayramında söyledikleri ve yazdıkları Türk devrimini, Türkiye Cumhuriyetini bizim kadar tanıyıp öğrenmiş olduklarını gösterdiler. Ölümlü dirim savasına girişmiş milletler, bu çetin günlerinde bize bu kadar yer ve zaman ayırarak tatlı dil dökmekle, Türkiye'ye karşı yalnız iyi duygu ve düşüncelerini açığa vurmakla kalmadılar, dünya harbi ortasında Türkiye'ye verdikleri büyük ehemmiyeti göstermiş oldular.

Memleketin bütün dünyada kazandığı bu saygı karşısında göğsümüz ne kadar kabarsa azdır.

Bunu, memleketi 19 yıldır idare eden rejimin tuttuğu doğru yola, bilhassa kuvvetimize ve bunu doğuran millî birliğe borçluyuz. Memleketlerin dış politikada başarıları ve kazandıkları itibar ancak iç temelini sağlamlığınadır, yalnız onunla yasar.

Dünya harbinin en karışık devrine raslayan bu Cumhuriyet yıldönümü, bize bu bakımdan, yalnız sevinç ve gurur vermekle kalmıyor, yüksek bir ders hizmetini görüyor.

Vazifemiz, içerdeki sağlamlığı bozacak, yahut bozulmuş gibi gösterecek, millî birliği sarsacak, yahut sarsılmış hissinin uyandıracak hareketlerden en büyük titizlikle sakınmaktır.

19 yıllık temiz bir çalışma devrinin Türk milletini içerde dışarda bu seviyeye yükseltmiş olan güzel mirasını dünyanın en tehlikeli zamanında, hiç bir ıstah ve ihtirasa feda edemeyiz.

Bugüne kadar geçtiğimiz yollar, aştığımız engeller, yendiğimiz zorluklar karşısında memleketin beş on maddelik yiyecek dâvası çok küçük kahr. Bu rejim, bu dâvayı başarmayarak dostu acındıracağı, düşmanı güldüreceğini sanmak çok yanlış olur, elverişli ki memleketin temiz kuvvetleri birlik olup ahlak ve feragat duygusile hareket etsinler.

Millet Meclisi, bir kısım vatandaşların az veya eksik tedbir, vurgunculuk yahut bazılarınin hodkamlığı, kazanç hırsı yüzünden çok sıkıntı çektiği, haklı haksız şikâyetlerin arttığı bir zamanda çalışmalarına başlıyor. İntihap dairelerinden yeni gelen mebuslar, halkın derdini daha iyi anlamışlar, bu derdin çareleri üzerinde zihin yormuşlardır. Hükümetin getireceği tedbirleri konuşurken bu görgü ve bilgilerinden büyük istifade edilecektir. Millî Şef'in yıllık nutuklarından tutulacak esas yolun istikametini öğrenecek olan Millet Meclisi, memleketin ve dünyanın bugünkü güç durumunda, yalnız Türk milletinin değil, bütün âlemin, gözlerini kendisine çevirmiş olduğunu bilerek yüksek vazifesini başarmağa çalışacaktır. Bütün vatandaşlar muvaffakiyet dilemektedir.

Necmeddin Sadak

Kıbrıs'ta manevralar

Londra 1 (A.A.) — Kıbrıs adasının merkezi olan Lefkoşe'den alınan haberlere göre, 2 gündenberi hava ve deniz kuvvetlerinin istikrarla manevralar yapılmaktadır. Manevralar denizden ve paraşütçülerle taarruz ihtimaline karşıdır.

Meclis bugün açıldı

Reisicumhur diyor ki:

Bu sene millet işlerinin yeni bir azim ve irade ile idare edilmesini gerektiren şartlar içinde toplanmış bulunuyoruz

“Patladığı gündenberi dünya harbine memleketimiz en ziyade bugün yaklaşmıştır. Sağlam vaziyetimizi bulandırıp gölgelendiren bir mânevî telâş ve ıstırap havası bugün vatanımızın üzerinde esmektedir,”

Milletin nefsine ve hükûmetine güvenini zehirlemek iktidarını kimseye vermemeliyiz. Ticaret ve iktisadî faaliyetlerin serbestliğini bahane ederek milleti soymak hakkını hiç kimseye, hiç bir zümreye tanımamalıyız

«Yeryüzünde bir tarafın hâkimiyetine dayanan bir siyaset yapısının kurulamayacağı anlaşılmaya başlanmıştır. Öyle görünüyor ki 1943 yılı daha geniş ve daha insafsız muharebelerle geçecektir. Taahhütlerimize, ittifaklarımıza, dostluklarımıza sadık olarak millî emniyet siyasetimizi takibedeceğiz»

Ankara 1 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün saat on dörtte Reisicumhur İsmet İnönü'nün nutku ile açılmıştır. İçtima salonu, localar, dinleyici yerleri hıncahın kalabalıktı. Yoklama yapıldıktan sonra Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün konuşması başladı. (Bravo sesleri).

Büyük Millet Meclisinin muhterem âzâsı:

Altıncı intihap devresinin dördüncü içtima yılını açıyorum. Muhterem âzâyı sevgilerle selamlarım. Bu sene millet işlerinin Büyük Millet Meclisi tarafından yeni bir azim ve irade ile idare edilmesini gerektiren şartlar içinde toplanmış bulunuyoruz. En büyük millî felâketleri yenerek bu memleketin tarihinde yer tutmuş olan Büyük Millet Meclisinin her bakımdan ve her zaman olduğu gibi, millete nümune olacak azimli, feragatli çalışması engin faydalar ve feyizler verecektir. (Alkışlar).

Aziz arkadaşlarım;

Dünya harbi bu yıl da kanlı şekillerle memleketleri yakıp yıkmakta devam etti. Şehirler ve cephe gerilerinin silâhsız halk yığınları her tarafta ateş içinde kaldılar. İnsanlık, öldürmekten başka bir usul tanımayan bir acınacak istikamete gittikçe daha ziyade saplanmış bulunuyor. Bu halleri insan olarak ve millet olarak seyrederken büyük ıztırap duyuyoruz. (Bravo sesleri, alkışlar). Bütün küreyi kaplamış olan harbin şimdiye kadar olan inkışafı neticesi olarak yeryüzünde bir tarafın hâkimiyetine dayanan bir siyaset yapısının kalamayacağı veya kurulamayacağı anlaşılmaya başlanmıştır, denilebilir. (Bravo sesleri, alkışlar).

Milletlerin küçük büyük hepsi için yeryüzünde istiklâl ve haysiyetle yaşamak imkânı sabit olacaktır. (Bravo, alkışlar). Bizim milletlerarası siyasette daima esas prensipimiz olmuş olan bu gayenin en insafsız mücadelelerden sonra olsun kabul edilmesinden büyük sevinç duyacağız. (Alkışlar).

Aziz arkadaşlarım,

Muharebe edenler arasında bir anlaşmayı bugün için ümit ettirecek hiç bir yerde, hiç bir delil yoktur. (Yazık sesleri). Öyle görünüyor ki 1943 yılı daha geniş ve daha insafsız muharebelerle geçecektir. Biz önümüzdeki sene dahi millî siyasetimizin içeride ve dışarıda herkeşce bilinen istikametlerini dürist ve ciddi olarak muhafaza edeceğiz. (Şiddetli alkışlar). Taahhütlerimiz, ittifaklarımıza ve dostluklarımıza sadık olarak ve her hangi bir devlete karşı

hillel ve saklı fikirli olmaktan dikkatle sakınarak millî emniyet siyasetimizi takibedeceğiz (Bravo sesleri).

Büyük Meclis takdir eder ki gittikçe şiddetlenen düşmanlık havası içinde her gün biraz daha sınırlanmış taraflar ortasında tarafsızlık politikası yürütmek hükûmet için çok yorucu olmaktadır. (Doğrudur sesleri). Biz her devlette olan münasebetlerimizin mahiyetini açıkça söyleyebilir bir karakterde ve kuvvette olduğumuz için politikamızın gelecekte de sebatla takibetmekten çekinmeyeceğiz. (Bravo sesleri). Siyasetimizdeki dürüstüğün her tarafa alt faydalarının bütün muharriplerce takdir edildiğini sanıyoruz.

Geçen bir senelik çalışma

Arkadaşlar, geçen bir sene zarfındaki çalışmalarımızın neticeleri dikkatle incelenmeye değer. Bir taraftan millet hayatının ilerlemesini ve gelişmesini dünya harbinin şartları içinde hiç aksatmadan devam ettirdik. Memleketin imarı için her tarafa çeşitli faydalı işlere ara vermedik. Demiryolları, büyük su işleri, her türlü yapı işleri, iktisadî faaliyetler hakikaten memnun olacağımız bir şekilde gelişmiştir. Millet in kültürde, güzel sanatlarda ve teknik öğretimde vakit kaybetmeden hazırlanması için büyük programlar kabul ettik. Bu programları zevkle ve sarsılmaz sebatla takibedeceğiz. Büyük Meclis takdiriyle mahzar olacağımıza emin olduğuna bir büyük isimde zirraatımıza büyük mikyasta ve yeni bir gayretle ehemmiyet verilmesidir. Her türlü devlet muvaffakiyetlerinin temel olan maliyetine ise ağır vazifelerin memnun olacağımız tarzda başarmaya devam etmiştir.

Ziraat mahsullerinin fiyatlarını makul bir surette arttırmak hareketi hükûmetin isabetli teşebbüslerindendir. Dünya pahalılığının yükünü yalnız köylümüzün yüklenmesini istemek büyük haksızlıktır. Hem köylünün kalkınmasını temin etmek, hem onu haddin aşırı hırsına kapılmaktan korumak lazımdır. (Bravo sesleri).

Manevî telâş ve ıstırap havası

Aziz vatandaşlarım, Türkiye'de millet hayatının gidişindeki çalışma ve ilerleme manzarası bir gün vatandaşların memleket ve millet selâmeti için her fedakârlığı kabul etmiş halleri, büyük ve kuvvetli bir millet in işaretleridir. Millet olarak hakiki görünüştümüz, bu gürbüz ve kuvvetli haldir. Ancak Büyük Millet Meclisinin ehemmiyetle dikkatini celbetmek isterim ki patladığı gündenberi dünya harbine, memleketimiz en ziyade bugün yaklaşmıştır. Hakiki kuvvetlerimizi, sağlam vaziyetimizi bu

landırıp gölgelendiren bir mânevî telâş ve ıstırap havası bugün vatanımızın üzerinde esmektedir. Böyle haller bir milleti hastalıklı ve zayıf gösterirler. Hastalıklı millet bünyeleri haric tehlikeleri süratle üzerlerine çekerler. Bu sebeple bir gün bilmediğimiz bir istikametten ve bilmediğimiz bahaneler altında vatanımızın taarruza maruz kalması ihtimalini Büyük Millet Meclisinin ciddi olarak göz önünde tutması icabeder. (Bravo sesleri).

Aziz arkadaşlar;

Şuursuz bir ticaret havası, haklı sebepleri çok aşan bir pahalılık belâsı bugün vatanımızı ıztırap içinde bulunduruyor. Bu halin umumî harbden doğan, kendi hususî şartlarımızla ilgili olan sebeplerini ve çarelerini Cumhuriyet hükûmeti, sizin yüksek nazarlara etrafı serip anlatacaktır. Eminim ki millet ve memleketin hayrına olan en isabetli tedbirleri bulacaksınız. Bizim gördüğümüz en tehlikeli hastalık, iki senedenberi, cemiyetimiz içinde Cumhuriyet hükûmetlerini muvaffak etmemek için estirilmiş olan zehirli havadır. (Doğrudur sesleri). Bu zamanda hiç bir memlekette ağır mahzurları olmayan bir tedbir tılsımı yoktur. Milletlerin sıkıntılara maruz olmaları çaresizdir. Bu devirler, harbe girmiş veya girmemiş memleketlerin hiçbirisi için, engin kazançların bulunmaz fırsatları değildir. İztırapı azaltmak, millet tahammülünü arttırmak, muharebe dışında kalmak ve muharebeye girmekse gerefle ve selâmetle çıkmak için tek çare resmi vazife sahiplerine ve en başında Cumhuriyet hükûmetine candan yardım etmektir. (Bravo,

alkışlar). Bütün eksiklerle beraber en iyi neticeler ancak hükûmet tedbirlerinin dikkatli olarak yürütülmesi ile elde edilebilirler.

Acı ile hatırlanacak bir nokta

Acı ile hatırlanmalı ki, milletin işe işlerini tanzim etmek oylunda Cumhuriyet hükûmetlerinin sarfettikleri gayretlere, iki senedenberi, cemiyetimiz tarafından hiç yardım edilmemiştir. İşte bugün ilk hallolacak mesele, umumî itimat havasının iade edilmesidir. Bulanık zamanı bir daha ele geçmez fırsat sayan eski batakçı çiflik ağası, ve elinden gelse teneffüs ettiğimiz havayı ticaret matahı yapmağa yeltenen gözü doymaz vurguncu tüccar ve bütün bu sıkıntıları politika ihtirasları için büyük fırsat sanan ve hangi yabancı millet in hesabına çalıştığı belli olmayan birkaç politikacı, büyük bir milletin bütün hayatına küstah bir surette kundak koymağa çalışmaktadırlar. (Çok şiddetli alkışlar).

Üç beş yüz kişiyi geçmeyen bir insanların vatana karşı aşıkâr olan zararlarını gidermek yolu elbette vardır. Devlet ve millete sövmek, milletin nefsine ve hükûmetine güvenini zehirlemek iktidarını kimseye vermemeliyiz. Ticaretin ve

iktisadî faaliyetlerin serbesliğini bahane ederek milleti soymak hakkını hiç kimseye, hiçbir zümreye tanımamalıyız. Hırslı politikacıların millet iradesi üstünde dahili ve harici bir siyaset yürütmelerine asla müsaade etmemeliyiz. (Bravo sesleri).

Aziz arkadaşlarım,

Büyük vazife günleri, Millet Meclisinin büyüklüğünü tecessüm ettirmek için kayıtsız fırsatlarıdır. Kahraman ve kıymetli ordumuzu hazır bulundurmamız bugün her zamandan ziyade lazımdır. Vatanda istihşall arttıracak tedbirler, asıl genişlik yollarıdır. Harb içine girmiş ve millet selâmetinin kaygısına düşmüş gibi her mahrumiyeti göze alacak ve bütün millete külfet ve nimetle birliğimizi ve beraberliğimizi gözlerimizin önünde canlandıracak zamanıdır. Büyük Meclisin ve ondan feyizli ziyalar gibi dağılarak her vatandaşın, Cumhuriyet hükûmetine yardım etmesi lazımdır. Tarihte büyük meseleler halletmiş bir milletin evlâtlarıyız. Kendimize, milletimize güvenimiz, her vaziyette en isabetli tedbirleri bulacağımıza güvenimiz, her zamandan fazla ve kuvvetlidir. (Bravo sesleri, alkışlar).

Büyük Millet Meclisi, büyük millî meziyetlerimizin en kuvvetli delilini tarihimize bir daha kaydedecektir.

Japon donanması Salomon adaları mintakasından çekildi

Amerikan tebliği bir ağır Japon kruvazörünün havaya uçurulduğunu bildiriyor

Nevyork 1 (A.A.) — Amerikan Bahriye Nazırı, Japon harp gemilerinin Salomon adaları bölgesinden çekildiğini, Amerikan kuvvetlerinin hâkimiyeti ellerinde tuttuklarını bildirmiştir. Bu haber bedbinliği yoketmiştir. Mamafih gazeteler fazla ıymlar bulunulmamasını, muharabenin yeniden başlayabileceğini söylüyorlar.

Londra 1 (A.A.) — Bu sabah neşredilen bir Amerikan tebliğine göre Salomon adaları bölgesinde bir ağır Japon kruvazörü hava kuvvetlerinin tam isabetile berhava olmuştur. Bu limanında bir hafif kruvazör hasara uğramış, 1 ticaret gemisine tam isabet olmuştur. Bütün tayyareler salimen dönmüşlerdir. Son 4 gün

zarfında cenup batı Pasifikte en az 100 bin tonluk Japon gemisi batırılmış, yahut hasara uğratılmıştır. Müttefikler bir tek pike uçağı kaybetmişlerdir.

Bir Amerikan uçak gemisi battı

Londra 1 (A.A.) — Salomon adaları bölgesinde hasara uğrayan Amerikan uçak gemisi batmıştır. İsmi verilmiyen bu gemi ile harbin iptidasındanberi Amerikan uçak gemisi kaybı dördü bulmuştur. Japonlar 6 uçak gemisi kaybetmişlerdir. 2 gemileri hasara uğramıştır. Bir geminin de ehemmiyetli surette sakatlanmış olması muhtemeldir.

Vurgunculuğa karşı

Mühim bir kanun lâyihası Meclise sevkedilecek

Ankara 1 (Telefonla) — Meclis açıldıktan sonra hükûmet, pahalılığın kabul olduğu kadar önüne geçmek ve vurguncularla şiddetle mücadele etmek için bazı mühim tedbirleri bir kanun lâyihası halinde Meclise sevkedecektir.

Asılsız şeyler

Zevki sahlıyızdır. Çiçekler yetiştiririz, seyretnmek ve koklamak için. Çeşit çeşit, renk renk çiçekler. Ara sıra okşayalım diye kediler ve köpekler besleriz. Kıymetleri etrafımızda bir süs olmaktan ileri gitmeyen bir tatlım hayvanları doyururuz. Merhametten yapıyormuşuz gibi. Kuşların sesleri hoşumuza gider. Onları mesut hayatlarından ayırır, süslü kafeslere kapar, masraftan kaçmaz, yedirir, içiririz. Kuşun bundan memnun olup olmadığını düşünmeyiz bile. İsterse sıkıntılıdan patlasın, ara sıra çıkardığı sesler bizim hoşumuza gidiyor ya! Fakat bize soracak olurlarsa bu işi kuşa acıdığımız için yaptığımızı söyleriz. Bu kadar iyi darılları dışarda nerede bulacak? Şükretsün haline!

Bahçelerimizi tarhlarla, ağaçlarla süsler, şirin gölgelikler vücuda getiririz. Ağaçları sevdiğimizden mi? Hayır! Gölgelikleri sevdiğimizden. Hatta manzarası bize hoş geldiği için korular, ormanlar yeşertiriz. Sonra içinde hayvanat bahçeleri kurarız. Aslanları, kaplanları, filleri yuvalarından alır, kafesler içine kor, karşılarına geçip onları büyük felâketleri içinde zevkle seyrederiz. Ne hoş giden manzara şu aslanla geyiğin yanyana duruşu! Büyük fedakârlıkları göze alır, bu güzel manzarayı devam ettirmek uğrunda para dökeriz. Sırf hoşumuza gittiği için.

Fakat dert başa düştü mü bu ince insan zevklerinden, hayvanlara karşı beslediğimiz sonsuz muhabbet ve merhametten eser kalmaz. Harb patlayıp yiyecek darlığı baş gösterince Fransızların yaptıkları ilk iş fazla et yiyorlar diye hayvanat bahçesindeki aslanlarla kaplanları öldürmek oldu. Şimdi de mahirukât darlığından methi dünyayı tutan o güzelim Bulonya ormanından 100.000 ağaç kesilmesine karar verilmis. Çiçek bahçeleri bozulup yerlerine patates ekiliyor. Masrafları azaltmak için kafeslerdeki kuşlar, evlerdeki kedilerle köpekler şairveriliyor. Başlarının çaresine baksınlar. Zaman o zaman değil.

Hani o insanlardaki çiçekleri seyretnmek ve koklamak zevki? Ağaç sevgisi? Hayvanlara acımağ hissi? Asılsız şeyler bunlar! Şevket Rado

Mahkemelerde:

Gözlerime mi inanayım, sana mı?..

Aslıye dördüncü ceza mahkemesinde Mehmet kahveci Hamdiyi bıçakla yaralamak suçundan muhakeme ediliyor. Davacı Hamdi vakayı şöyle anlatıyor:

— Bir gün kardeşim Dursun, Mehmedin babasıyla kavga etmiş ve bir tokat vurmuş. Ben de bu hareketinden dolayı kardeşimi dövdüm. Ertesi akşam üzeri Mehmet Galatadaki kahveye geldi. Kahve içti ve bir müddet oturdu. Benimle yine eskisi gibi dostça konuştu. Ortalık karamer- ca kahveden çıktı ve biraz sonra tekrar dönüp kapı aralığından başını uzatarak: «Hamdi! Sana acele bir şey söyleyeceğim. Biraz kapının önüne gel» diye bana seslendi. Sahiden bir şey söyleyeceğini zannederek çıktım.

Kapının önünde koluma girdi ve bir kaç adım beni yürüttü. Bir aralık kolumu bırakıp birdenbire cebinden büyük bir bıçak çıkardı. Bunu görünce şaşır- dım. Ne yapacağımı anlamaya vakit kalmadan Mehmet hızla üzerime atıldı ve: «Senin kardeşin benim babama tokat vurmuş. Ben de şimdi intikamımı senden alacağım» diye bağırarak bacağı evvelâ sağ omuzuma, sonra sol omuzuma sapladı. Can acisile bağırmağa başladım. Sokak ten- ha idi. O sırada Mehmet bacağı- nı bir defa da koluma sapladıktan sonra kaçtı. Benim bağır- mam üzerine beklemler ve polisler yetiştir. Fazla kan kaybettiğim için bayıldım. Ayıldığım zaman kendimi hastanede buldum. Mehmet beni öldürmek kastile vurdu. Son bacağı da karnıma saplamak üzere saldırdı. Fakat kolumu uzattığım için kolumdan yaralandım. O bunun farkına

varmadı ve benim öldüğümü sanarak kaçtı. Kendisini dâvacıyım.

Mehmet bu iddiayı tamamen inkâr ediyor.

— Bir yanlışlık olacak bay reis! Bu vakadan benim haberim yok. Hamdinin kardeşinin babamla kavga ettiğini de duymadım. Vaka günü ben Hamdinin kahvesine gittim. Zaten eskiden beri orada oturdum. Hamdi eski arkadaşım. O gün de her zaman olduğu gibi kahve içip bir kaç saat oturduktan sonra çıktım, evime gittim. Her halde Hamdiyi başka biri yaralamıştır. Kardeşinin babamla kavga etmesinden hiddetlenmiş olacak ki, bana iftira ediyor. Sözleri yalandır. Ben bıçak taşımam. Yalan söylüyor.

Bu inkâr üzerine fena halde şüphelendiği anlaşılan dâvacı Hamdi başını salıyarak Mehmede döndü:

— Yahul Gözlerime mi inanayım, sana mı? Yaralanan benim, yaralayan da sensin. Göz görerek bunu nasıl inkâr ediyorsun? Barı itiraf et de hiç değilse gönlüm rahatlasın. Belki seni de affederim.

Diye söylenmeye başladı. Mahkeme. Mehmedin tevkifine, şahitlerin dinlenmesi için muhakemenin başka güne bırakılmasına karar verdi.

Macaristan yaz saatini birakıyor

Budapeşte 1 — Bugün resmen bildirildiğine göre, Macaristan 2 teyrisani aksamından itibaren yaz saatini terketmektedir.

Fenerbahçe, Levski'yi dün 2-1 yendi

İlk 15 dakika istisna edilirse iki takım da vasatî bir oyun çıkardı

Dört gündüberi şehrimizde bulunan müsabık Bulgar takımı İkinci maçını dün Şeref stadında Fenerbahçe ile yaptı. Sarı kırmızı forma ile sahaya çıkan Levski Beşiktaş'a karşı çıkardığı takımı aynen muhafaza ediyordu. Buna mukabil Fenerbahçeliler Ankara'da bulunan büyük Fikret'i de alarak şu şekilde çıkmışlardı:

Cihat - Muhammer, Murat - Ömer, Ali Rıza, Aydın - Fikret, Nacl, Müdat, Fikret, Halit.

Hakem Sami Akıkoşey idi. Oyuna müsabıklerin müdafada keşilen bir akını ile başladı.

Fenerliler derhal hücumu geçerek sağdan ve soldan üst üste iki defa Bulgar kaleine indiler. Üçüncü dakikada ortadan imkâf eden bir Fener akını Nacın'ın alt sağ köşeyi bulan nefis bir gülle gole bağlandı. Bu güzel gol dakikalara alışıldı.

İlk dakikalarda gâlp vaziyete geçen Fenerliler kolaylıkla hakimiyeti ele alarak Bulgarları tazyika başladılar. Fakat Bulgar müdafasının ağır sert oyunu netice alınmasna imkân vermiyordu. Dakikalar ilerledikçe Bulgar oyuncuların tehlikeli çabıslar yapmaları fazlasıyla başladı.

26 ncı dakikaya kadar asabi bir şekilde devam eden karşılıklı hücumlardan sonra Fenerbahçe, Nacın'ın sol ayakla çektiği sert bir gülle İkinci golü de kazandı.

27 ncı dakikada ortadan münferit bir hücumda bulunan Fener merkez mühacim Müdat kaleye kadar sokulduğu halde topu ayağından açtığı için günün en mühim fırsatını kaçırmış oldu.

Devrenin sonuna kadar mütevazın bir şekilde geçen oyun Fenerin 2-0 lehine kapandı.

Güneş arkasına alarak İkinci devreye başlayan Fenerlilerin ilk hücumunu derhal durduran Levski oyuncularını enerjik hamlelerle oyunun sık-

let merkezini Fener yarım sahasına itikâli ettirmeğe muvaffak oldular. Vakit geçtikçe müsabıklerin oyun üzerindeki hakimiyetleri bîr bir şekilde ağırlaştı. Büyük bir gayretle çabıslan Fener müdafaları, rakiplerine gol fırsatı vermiyolar, fakat nefes kabiliyeti ve atletik mezyetle üstün Bulgar oyuncularını da Fener kalelerinden bir türlü ayırmıyorlardı. Birkaç defa müşkül vaziyetlere giren Cihat nihayet 22 ncı dakikada bir köşer atışından istifade eden Bulgar sol içinin topu kaleye sokmasına mâni olamadı.

Bu sayıdan sonra Fenerliler tekrar hakimiyeti ele aldılar ve Bulgar kaleini tehlide başladılar. Fakat bu tazyik çok devam etmedi. Nefes kabiliyetleri yerinde olan Bulgarlar stratejik hamlelerle Fenerlilerin hücumlarını kesmeğe muvaffak oluyorlardı.

Büyük Fikret'in meharetle hazırladığı müteaddit fırsatları merkez mühacim Müdat acele yüzünde isabetiz vurularla avuta atarak heder etti.

Oyunun son dakikaları yaklaşık- ça Fenerlilerin gayretli artmağa başladı. Bulgar kaleine sık sık tehlikeli vaziyetlere düştü. Fakat, Fener mühafimleri birinci devredeki düzgün oyunlarını idame ettiremediklerinden gol adedini arttıramadılar. Müsabaka böylece 2-1 sarı laciye-tiler- lerin galebesile nihayet buldu.

Dünkü maç umumiyetle sert ve asabi bir hava içinde geçti. Oyunun ilk on beş dakikası istisna edilirse her iki taraf da vasatî bir oyun çıkardı. Fenerlilerin ilk on beş dakika zarfında gösterdikleri teknik oyun kedillerine iki gol ve dolayısıyla bir galibiyet temin etti.

Bulgar futbolcular, son maçlarını bugün Fenerbahçe stadında Beşiktaş, Fener muhtelitli ile yapacaklardır.

O. Kavrak

Balıkçıların ekme karneleri

Torik akınının Boğazda intikal etmesi üzerine balıkçıların Sanyerden ekme karnesi istediklerini yazmış- tık. Balıkçılar arasında seçilen bir heyet, dün İstanbul Vali ve Belediye reisli doktor B. Lütfi Kırdar ve müteakiben Belediye ekme bürosu sefini ziyaret ederek pazartesi gününden itibaren ekme karnelerinden istifade ettirilmelerini talep etmişlerdir.

Bu balıkçılardan bir kısmı, Beykoz kaymakamlığından karne tedarik etmiştir. Mütebaki balıkçıların, Sanyer kazasına ithal edilmesi istenmektedir.

Fransa'da grevler

Cenevre 31 (A.A.) — Merkezi Fransanın tren işçileri grev ilan etmişler ve işe yeniden başlamak için Almanyaya gönderilmeyeceklerine dair teminat verilmesini istemişlerdir.

Küçük Nebahat penceresinde aşığı yuvarlandı

Selimiye'de Hare sokagında oturan Sabrinin bir buçuk yaşındaki kızı Nebahat dün evin üst katındaki odada oynarken açık bulunan pencerenin önüne yaklaşıp, sokağa bakmak isterken muvazenesini kaybederek 8 metre yükseklikten sokağa düştü. Başından ve vücudunun bir çok yerlerinden ağır surette yaralanan çocuk Cerrahpaşa hastanesinde tedavi altına alınmış, kaza etrafında tahkikata girişilmiş- tir.

Dördüncü devlet resim ve heykel sergisi açıldı

Ankara 31 (A.A.) — Maarif Vekili Hasan Âli Yücel bugün dördüncü «Devlet resim ve heykel sergisi» ni açmıştır.

Bu sabahki sis

Bu sabah limanı kesif bir sis kaplamış, vapurlar seferlerini güçlekle yapabilmişlerdir. Liman haricinde, Boğazda sis yoktu.

Stalingrad'da ve batı çölünde değişiklik olmadı

Orta Kafkasya'da muharebe kızışıyor, Salomonlarda harp durumu Amerikan lehinde

Doğu cephesinde:

Stalingrad'da Alman taarruzları ve Rus mukabil taarruzları devam etmekle beraber, umumî durumda büyük bir değişiklik olmamıştır. Alman resmî tebliği Alman kuvvetlerinin Stalingrad'da taarruza devam ettiğini ve bazı arazi kazanları temin ettilerini bildiriyor. Londra'ya göre Stalingrad'da Alman hücumlarının şiddeti azalmaktadır.

Merkezi Kafkasya'da Nalcık mntakasında, muharebe gündüne kızışmaktadır. Berlin'in resmî tebliğine göre Nalcıkta mağlûp edilen düşman takibedilmiş ve mühim bir nehir geçilmiştir. Ruslar da şiddetli Alman tazyıkları karşısında bu mntakada yeni mevzilere çekilmek zorunda kaldıklarını kabul etmektedir.

Londra radyosuna göre Tuapsenin şimal doğusunda büyük bir hareketi askeriye olmamış, bütün faaliyet keşif müfrezeleri arasındaki çarpışmalara inhisar etmiştir.

Mısır cephesinde: Batı çölünde de dün umumî vaziyette bir değişiklik olma-

mıştır. Muharebeler devam ediyor. Resmî İngiliz tebliğine göre İngilizler, Mihver kuvvetlerinin cuma gecesi ve cuma günü yaptığı iki mukabil taarruzu düşmana zayıf verdirek püskürtmüşlerdir. Çöl semalarında İngilizlerin hava hakimiyeti devam etmekte, Mihver mevzileri ve inş meydanları mütemadiyen bombalanmaktadır.

Alman resmî tebliğine göre İngilizler dün batı çölünde büyük hücumlarını tekrarlamamışlardır. İki taraf arasında yalnız mevzî mahiyette çarpışmalar olmuştur.

Uzak Doğu'da:

Salomon adalarında mücadele, Japonlar aleyhine bir ceyran almış gibi görülmektedir. Birleşik Amerika Bahriye nazırı albay Knox'un beyanatına göre Amerikalılar Guadalcanal adasında zaptettikleri atezinin bir kısmını bile geri vermemişler, Amerikan bomba uçaklarının devamlı taarruzlarından ziyata uğrayan Japon harp gemileri de bu adanın civarından üslerine çekilmişlerdir.

İstanbul Parti reisi

Yeni meclis umumî azası şerefine bir çay ziyafeti verdi

Yeni İttihap neticesinde teşekkül eden umumî meclis azalarını birbirine tanıtmak üzere Parti idare heyetli reis B. Suat Hayri Ürgüplü, dün vilâyet Parti merkezinde âza şerefine bir çay ziyafeti vermiştir.

Çayda vall ve belediye reisli doktor B. Lütfi Kırdar, vall muavini B. Ahmet Kınık, belediye reis muavini, Parti kaza idare heyetleri reisleri ve umumî meclis azası hazır bulunmuşlardır.

B. Suat Hayri Ürgüplü, âzayı selâmladıktan sonra yeni meclisten seçilin ve Partinin beklediği faaliyetleri tebarüz ettirmiş, pazartesi günü toplanacak yeni meclisin seçeceği riayet divanı, daimî enümen ve diğer ihtisas enümenleri için Partice namzet gösterileceğini söylemiştir.

Bundan sonra vall B. Lütfi Kırdar, şehrin işe meselesinden, bu arada ekme, mahrukât, şeker işle- rinden bahsetmiş, işe işlerinin alın- nın tedbirlerle memnuniyet verile- bir safhaya girdiğini anlatmıştır.

Saat 16,30 a kadar devam eden çay, âza arasında samimî hasbihal- lere bir vesile olmuştur.

Parti kaza kongreleri

Halk Partisi kaza kongrelerine bugün itibaren başlanacaktır. Bugün Adalar ile Şile kazasının kongre- leri toplanacaktır.

Mısırdaki taarruz şiddetlendi

İngilizler «Hareket plân mucibince gelişiyor» diyorlar

Berlin 31 (A.A.) — (Reuter) Sekizinci İngiliz ordusunun, bu sabah sa- fakla, yeniden taarruza başladığını, Alman haberler ajansı bu akşam bildirmiştir.

Aynı ajans günları ilâve etmekte- dir:

«Taarruza yeniden başlamak için, general Montgomery cenup ve merke- z kesimlerinden takviye getirmiş- tir. Bu takviye kıtaları içinde bil- hasa topçu ve tank kıtaları vardır.

Londra 31 (A.A.) — Mısırdaki harekât plân mucibince devam etmekte- dir. Reuter'in askeri yazarı, cumartesi günü nesredilen Kahire tebliğinin memnuniyet verici olduğunu söylemektedir. Yeni kazanlar elde edilmemişse de, düşmanın hiç bir netice elde edemediği karşı taarruzlar- da bulunmasına işaret edilmektedir. Düşman ne kadar karşı taarruza bulunursa kayıpları o kadar fazla olacak ve ihtiyatları o kadar çabuk tükenecektir.

Persembe akşamı ve cuma günü yapılan bütün karşı hücumların defedildiği sanılmaktadır. General Montgomery'nin, metodlu taktiklerini tabiat sahasına koyduğu muhak- kaktır. General, düşmanı bir kesim- den attıktan sonra orasını ılgal ediyor, kazanlarını sağlamlaştırıyor ve iltifatla hazırlanmış olan arazi üzer- rinde yeni bir sıçrama hareketinde bulunuyor.

Rommel'in, tanklarını ihtiyatla kullandığı muhakkaktır. Fakat bunu ancak, piyadeyi feda ederek yapabi- lecektir. O piyade ki, müdafanın belkemiğini teşkil etmektedir.

Creusot fabrikalarına yapılan akın

Londra 31 (A.A.) — Gazeteler, lagiliz pilotları tarafından Creusot akını esnasında çekilmiş olan resim- leri nesretmektedirler.

Bu resimler, Creusot'daki fabri- kaların dörtte üçünün İngiliz hava kuvvetleri tarafından tahrib edildiğini hayret verici bir tarzda göster- mektedir.

Bir sabun fabrikasında yangın

Haliç Fenerinde Mürselpaşa cad- desinde Mehmet Şakir mahdumlarına alt sabun fabrikasında dün kazan patlama neticesinde yangın çıkmış, kazan dairesinin ahaşp kısımları yanmıştır. Derhal yetilen itfaiye yangını çabuk söndürmüştür.

Takvim

Şevval 21 — Hicri 1380
S. İm. 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31
E. 11:44 1:24 6:51 8:41 12:00 1:33
Va. 5:51 7:31 12:53 15:47 18:00 19:50

(Arkası var)

BILLÛRŞİŞE

AŞK VE MACERA ROMANI

Tefrika No. 111

Yazan: (Vâ - Nû)

Sonra oturak âleminden, Karapınarlı Osmanı nasıl yaralı yaralı kaldırdıklarından ve kaçırıklarından bahsediyordu:

— Ne aşkımş onunki de. — di- yordu. — «Eminenin kaçırıldığını göreceğime geberseydim daha iyi idi.» diye söylenip durdu.

Sokakta tekrar ayak sesleri du- yulunca üçü birden kulak kabarttı. Köse Emin cumbadan baktı:

— İşte tamam... Geldiler... Rıza kargısı gitti... Eminle Me- likhat göz göre geldiler.

— Demek bu gece emeline ka- rıymayı umuyorsun?

Ak ağa acı acı:

— Evet... diye söylendi. — Eme- lin! Fakat size bir şey söyleyeyim, hanımefendicim... Tereşli ederim! O emeline kavuşmasaydım da, ke- ke bu gece şu Rızanın yerinde ol-

saydım... Keşke...

Merdinden sesler duyuldu. Kö- se en çabı ve neşeli olması icabet- tiği şu anda kolu kanadı kırılmış gibiydi.

Handanın genzinde bir koku var- dı. Uzun süren hastalıkları esnasında hep bunu duyar, sonra haftalarca midesi bulanarak bu fena hâtrayı muhafaza ederdi. Kuştıyı yastık- lara gömülü başını mütemadiyen soldan sağa çeviriyor, kesik kesik nefes alıyordu. İstirap içinde oldu- ğu belliydi. Bir an kendine gelir gi- bi oluyor, rahat bir yatakta bulun- duğunu hissediyor; fakat bir hare- ket yapmağa muvaffak olamadan tekrar başaşağı sonsuz karahâliklara düşüyor... Mütemadiyen düşüyor... Alın teri içinde, dudakları kupa- kur, hararetinden yanıyor. Bir yu- dum-

ruk su istiyebilse...

Hafife inledi. Bir elin alını ok- sadığını duydu. Biri kuluna bir şeyler fısıldadı. Fakat bu ses de o kadar derinden geliyordu gibiydi ki... Hiç bir şey anlayamadı... Genzin- deki koku dalga dalga dimağına kadar nüfuz ediyor ve bu meddüc- zir genç kadını kâh ayılmaya, kâh bayılmaya doğru sürüklüyordu... Fakat ne oluyor? Hastanın bugün- kü hali her seferine benziyor...

Cüenin, tehlikeleri gözüne ala- rak karıştığı ilaçlar tesirini mi gösteriyor?

Kirpikleri aralandı. Nazarları ipek bir cibniliğin dantellerine ta- kıldı.

«Neredeyim?» - diye düşün- dü. - «Burası benim yatağım değil...»

Aman yarabbi! Yüzüne şefkatle, muhabbetle bakan bu gözler... Sevgilisinin gözleri... Hâzin hâzin gülümseyerek içini çekti. Köse Emin- nin evinde olduğu gibi mırıldandı:

— Orhan!... Sevgilim!... Rüya- larımda bile ne kadar canlı görünü- yorsun... Ne kadar bana yakınsın... Ah, ne yazık...

Baş mütemadiyen dönüyor, mi- desi mütemadiyen buluyor. Tek-

rar kuyuya doğru baş aşağı iniş...

— Orhan... Senin piyanon... Sen... Yarabbi, beni bu azaptan kim kurtaracak?

Çırpıyor... Ellerle yorganı sim- siki yakalamış... Yanaklarından yaşlar süzülüyor...

— Şikâyet etmiyorum... Çilemi dolduracağım.

— Odada, hastadan başka iki ki- şî vardı: Atiye ve Orhan...

Rızanın sevgilisi parmaklarının ucuna basarak karyolaya yaklaştı. Köse Emin konaktan ayrılınca Ati- yeye tenbihatta bulunmuş, hasta ka- dında en ufak bir kımlıdanış görürse ruhu koklatmasını söylemiştir. Ati- ye, Handanın sayıklamaları üzerine ne yapacağını şaşırdı. Ne olursa ol- sun tedbir almıyalı. Orhan Sami karyolanın başucunda bir iskemle- ye oturmuş. Derin düşüncelere dalmış görünüyordu. Atiye'nin karyolaya yaklaşması üzerine yerinden kalktı. Pencereye doğru yürüdü.

Rızanın sevgilisi:

— Kendine mi geliyor acaba?

Bu seste bir korku vardı. Genç kadın, komodun üzerinde duran kü- çük bir şişeden bardağa bir kaç damla damlatı. Hastanın dudakla-

rı arasında yavaş yavaş bu mayı ak- mağa başladı. Handanın gözleri büsbütün açıldı, doğrular gibi bir yarekte bulundu. Ne yapacağını kestiremeden, Atiye:

— Oh, şükür! Küçük hanım iyi- leşiyor. - diye kekeliye kekeliye iki adım geriledi; ve arkasında, elleri- ni göğsüne çaprazlamış duran, tek kelime dahi söylemeksizin dikkatli dikkatli yatağa bakan Orhan Sami- ye çarpı.

— Affedersiniz... ayılıyor... Çok şükür... Aman yarabbi...

Bu «aman yarabbi» yi söylediği vakit odadan dışarı fırlamış bu- lunuyordu. Orada dadı kalfa ile kar- şılaştı:

— Uyanıyor... Uyanıyor... Uyan- dı. Her şey meydana çıkacak.

İhtiyar kadın alışı- sözü bu se- fer de tekrarlardı:

— Allah ılah etsin... Allah yar- dımcımız olsun.

Atiye:

— Gitmeliyim... Koşmalıyım... Bizimkilere haber vermeli! Yarabbi Rızayı nerede bulabilirim. - diye söylenerlek, konağın merdivenle- rinden aşağı koştu.

Kılıbıklar cemiyetinin diplomalari

«Mektep şakaları» na benzeren bazı — fabrikalı — «tuhafıklar», yasını başını almış büyüklük arasında da rağbet görür. Mesela bundan sekiz on sene evvel, «soğuklar», matbaalara kadar yorularak kartlar bastırılmışlardı. Fazla konuşan olursa, ceplerinden çıkararak:

«— Buyurun!» diye adamın eline bir tane sunuyorlardı.

Hararetili hararetili anlatan da, şu ibareyi okuyarak, bu gibi dus yenis inibitima kapılıyordu: «Tirasuz kâfirdir.»

Tüyleri diken diken edici bir «fatife»...

Anadolunun bir çok kasabalarında da aynı cins tuhafıklar yıllardanberi devam edilir. Hem her yerde bir «Kılıbıklar Cemiyeti» kurulmuştur. Bunlar da zahmete ve masrafa katlanarak, hem de bu kâğıt ağızında, yaldızlı «şahadetnâmeler» bastırılmışlar. Cetvel cetvel, hane hane çizgiler var. Her birinin hizasında:

«İtaat» — «Çocuk bakmak» — «Ortalık süpürmek» — «Bulaşık yıkamak» — «Çorap yamamak»... gibi sözler var.

Kahveden, meyhaneden bir erkeğin vakit ve saatinde kalkarak evine telâş etmesi; yahut zevcesinin ismarladığı öte beriyi, cebindeki pusulaya baka baka piyasadan itira ile araması yarıncı fark edilirse derhal meşveret kurulur; her hanenin karısına «cemiyet eskileri» tarafından numaralar tayin edilerek adamın eline merasimle bir diploma sunulur.

Böyle bir şahadetnameye müstahak görülen umumiyetle kızar... Aksini ispat için, alledik kavgaları bile göze alır.

Doğrusu, mektep şakalarından mektepteyken bile nefret ederdim. Hele büyüdükten sonra bunlara devam etmek... Fakat «Kılıbıklar Cemiyeti» ne dair düşüncelerim hiç de böyle değil. Bilakis, bunun ciddileşmesini; hükümete, Belediye meclisine; nakliyat komisyonuna bildirmekte, nakliyat komisyonu da bu müesseselere muhtaç bulundukları kömürleri nakledecek vapurları tayin etmekte.

Şeker fabrikaları hali faaliyette bulundukları aylar, bu müesseselere ayrılan kömür miktarı biraz indirilmişti. Şimdi şeker fabrikaları işlerini bitirdikleri için Elektrik ve Sular idarelerine daha fazla miktarda kömür verilecektir.

Elektrik ve Sular idareleri İktisat Vekâleti nezdinde yaptıkları teşebbüsat önümüzde ki olduğu için kendilerine ayrılan kömürün ve bunları nakledecek vapur adedinin artırılmasını istemişlerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

Atatürk bulvarı

Bozdoğan kemeri geçitlerinin taminine karar verildi

Atatürk bulvarının Sarayhanesi başındaki başlangıç noktasında bulunan Bozdoğan kemeri geçitleri tamin edilecektir. Bozdoğan kemirindeki tamin işi, Atatürk bulvarının inşaatı aynı zamanda tamamlanacaktır. Atatürk bulvarına bu günlerde elektrik ampulleri taktikine başlanacaktır.

Bulvar tamamlandıktan sonra Beyoğlundan Şişhane yolu ile Karaköye imekte olan nakil vasıtaları Cazi köprüsünden geçirilecek, bu suretle Karaköy köprüsündeki nakil vasıtaları kalabalığının önüne geçilerek tramvay seferleri daha süratle yapılacaktır.

Kumkapıdaki fakir çocuklara yardım

Kumkapı Çocuk Esirgeme nahiye merkezi Cumhuriyet bayramı münasebetiyle 55 yoksul çocuğa elbise, 60 çocuğa kundura ve çorap, 10 çocuğa da mektep levazımı dağıtmış, diğer 10 çocuğa nakdi yardımda bulunmuştur.

Kömür ihtiyacı

Sular ve elektrik idarelerinin yeni bir teşebbüsü

Elektrik ve sular idareleri, kömür ihtiyacı için İktisat Vekâletine yeniden müracaat etmişlerdir. İktisat Vekâletine bağlı kömür tevzi şubesi, bu kabil müesseselerin her ay kömür ihtiyacını tayin ederek Münakalat Vekâletine tabi Deniz nakliyat komisyonuna bildirmekte, nakliyat komisyonu da bu müesseselere muhtaç bulundukları kömürleri nakledecek vapurları tayin etmektedir.

Şeker fabrikaları hali faaliyette bulundukları aylar, bu müesseselere ayrılan kömür miktarı biraz indirilmişti. Şimdi şeker fabrikaları işlerini bitirdikleri için Elektrik ve Sular idarelerine daha fazla miktarda kömür verilecektir.

Elektrik ve Sular idareleri İktisat Vekâleti nezdinde yaptıkları teşebbüsat önümüzde ki olduğu için kendilerine ayrılan kömürün ve bunları nakledecek vapur adedinin artırılmasını istemişlerdir.

Kumkapı nahiyesinde kontrollar

Kumkapı nahiyesi hekimisi B. Necmeddin aylık teftişlerine başlamıştır. 50 noksan tarih etmek müsa-dere edilmiş, firmaların hakkında zabıt tutulmuştur. Şihit muayene cihazlarının tetkikine başlanmış, 20 esnaf hakkında da ceza zaptı kesilmiştir. İki ay içinde fakir 200 hasta muayene edilerek ilaçları bedava verilmiştir.

Müessif bir vefat

Eski ordu kumandanlarından emekli general Ali İhsan Sabîh'in büyük oğlu Neadet Sabîh'in tedavi altında bulunduğu Büyükdâde sanatoryumunda evvelki gece vefat ettiği teessüf haber aldık.

Merhumun cenazesi dün ahabları ve bir müfrez askerinin omuzlarında olarak hastaneden kaldırılmış, Büyükdâde kabristanına defnedilmiştir. Merhuma Allah'tan rahmet diler, sayın generale ve ailesine taziyetlerimizi sunarız.

Tramvay ve elektrik malzemesi

Almanya, İngiltere ve Amerikaya birçok siparişler verildi

Elektrik ve Tramvay idareleri İngiltere, Almanya ve Amerikaya bir çok siparişler vermişlerdir. Almanya'ya ismarlanan şeyler, 9000 tramvay rayı, demir ve elektrik malzemesi ve kablodur. Alman fabrikaları bu malzemeyi, bir sene evvel veremiyceklerini bildirmişlerdir. Mamafih bu siparişler verileli 3 ayı geçmiştir. Dokuz ay sonra Almanya'ya ismarlanan tramvay ve elektrik malzemesi sehirimize gelecektir.

Bandaj meselesine gelince, Romanya bandaj mukabilinde pamuk ve baki istemektedir. Bandaj getirmek için levec fabrikalarına da müracaat edilmiştir. İsveç bu hususta muhabere cereyan etmektedir. Macaristandan da bandaj getirilecektir.

Tramvay idaresinin en ziyade muhtaç olduğu malzeme, tramvay motorleridir. Bu motorler, Almanya'ya ismarlanmıştır.

İthalât eşyası depoları

Malların miktarı ve kimlere ait bulunduğu tesbit edilecek

İthalât eşyası yerleştirilen depo ve mağazaların araştırılacağı yazılmıştır. Birlikler umumi kâtipliği, bunları tesbit ederek içlerinde ne miktar ve hangi cins malların bulunduğunu, kimlere ait olduğunu tayin edecektir.

Birlikler umumi kâtipliğine ithalât eşyasının fiatlarını kontrol vazifesi de verilmiştir. Harice sipariş edilen malların menşei fiatlarının mahallerindeki Ticaret atâşelerine tesbit ettirileceği yazılmıştır. Buraya getirilen faturalarda mahallî Ticaret atâşelerinin murakabesine ait kayıt istenmektedir. Esasen birliklerde haricteki memleketlerin ithalât eşyasına ait fiat listesi mevcuttur. Birlikler, eşya geldikten sonra faturaları tetkik edecek, dahilde hangi fiat ve hangi ellere satıldığına araştırarak, Ticaret Vekâletine bu hususta leabettikçe malumat verilecektir. Vekâlet, ithalât eşyasının miktarı ve fiatları ile yakından alakadar olmaktadır.

SİNEMA HABERLERİ

Pek mükemmel ve vazih bir aksedici cihazi ile mücehhez bulunan Saray Sineması, keman üstadı Yasha HEIFETZ'in musiki bediası İLAHI KEMAN Musiki filmini pek yakında sayın müdavimlerine takdim edecektir. Bu Süper Filminde viyoloni HEIFETZ'e ANDREA LEEDS, JOEL Mc. CREA, GENE REYNOLDE ve VALTER BRENNAN gibi pek meşhur ve maruf Sinema Yıldızları iştirak etmektedir. HEIFETZ'in bu hariketi ve ihtirası eserde çalacağı nefis parçalar hakkında tekrar malumat verilecektir.

Harice mal siparişleri

En çok manifatura eşyası ithal ediliyor

İthalât ve ihracat birliklerinin son günlerde mesaisi artmıştır. Satışlar serbes bırakıldıktan sonra harice yapılan siparişlerin artmış olduğunu yazmıştık. Siparişlerin arkası kesilmemiş, yeni yeni siparişler yapılmıştır. Yeni siparişler verilirken fiat hususunda çok titiz davranılmaktadır.

Siparişler, her cins emtia üzerinde yapılmaktadır. Ticaret Vekâletinin ithalât eşyasına kâr haddi tesbit ettiğini yazmıştık. Tüccarın en çok sipariş ettiği mallar, kâr haddi fazla olanlardır. Bunların başında manifatura eşyası gelmektedir. Manifatura satışı en kârlı bir şekilde girmiştir. Evvelce ithal edilen manifatura eşyası miktarı ihtiyacı fazladır. Yakında bir çok mal beklenmektedir.

Piyasadaki ithalât eşyasının kontrolü de müliga leze müdürlüğünün vazifesini devralmış olan Belediye İktisat İşleri müdürlüğüne bırakılmıştır.

Balık bolluğu

Tutulan toriklerin yarısı ihraç edildi

Balık akımı dün de devam etmiştir. Tutulan balıklar arasında palamut azdır. Dünkü toriklerden yarısı dahili istihlâke ayrılmış, yarısı da ihraç edilmiştir. Araya bayram girdiğinden tuz bulamayan balıkçılar, dün tutulanları taze olarak ihraç etmişlerdir.

Dün, toriklerin kilosu 20 ile 25 kuruş arasında satılmıştır. Halk, toriğin tazesini bir liraya kadar alabilmiştir.

Alâkadarların söylediklerine göre bu sene İstanbul'da balık yiyenlerin sayısı her senekinden fazladır. Balıkçılar, bir kaç sene evvel bin bir rica ile bir kilo balık satamadıkları kimselerin — bu sene belli başlı alıcı olduklarını görmektedir. Şehrin muhtelif yerlerinde satılmak üzere Balıkhanelerden alınan balıklar, taksilerle taşınmaktadır. Dün Balıkhane kapısında balık almak üzere ondan fazla taksi otomobili birikmişti.

Torikler Karadenizden girerek Boğaza sıkışmıştır. Havalarda müsait olduğundan Boğaza sıkışan toriklerden bir hayli istifade edileceği anlaşılmaktadır.

Haric için alıcılar bu sene de çoktur. Muhtelif alıcılar karşısında balıkların denize döktülmeyeceği anlaşılmaktadır. Ankaraya da taze balık sevkıyatına devam edilmektedir.

RADYO

Bugünkü program

12.30 Program, 12.33 Müzik (P1.), 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Şarkı, türk ve oyun havaları, 13.30 Salon orkestrası, 13.03 Dans orkestrası, 13.45 Saz eserleri, 13.50 Ziraat saati, 13.55 Şarkılar, 13.30 Ajans haberleri, 13.55 Şarkı ve türküler, 20.15 Konuşma, 20.30 Müzik (P1.), 21.00 Evren saati, 21.15 Fasil heyeti, 21.50 Ankara sonbahar at kışlarının neticeleri, 22.00 Müzik (P1.), 22.30 Ajans haberleri.

Yarın sabahki program

7.30 Program, 7.32 Vücudumuzu çalıştıralım, 7.40 Ajans haberleri, 7.55 Salon orkestrası.

YEDİKULE ZİNDANLARINDA

Tefrika No. 37

Yazan: İskender F. SERTELLİ

— Efendim, isterseniz evime geliniz. Hamza reis sefere çıktı. Benim gibi genç karışım yanında kapatmamı nasıl bırakabilir? Hem o padişaha ve büyüklere bağlılığı meşhur bir adamdır. Ondan bu ihane bekler misiniz?

— Kâmil bey imama:

— Biz burada bekliyoruz. Kadın sözüne pek inanılmaz. Haydi sen gir, öteki odalarda saklanmış bir kadın varsa, bizi haber ver.

— Dedim, imam eve girdi.

Ayşe kapının iç tarafında bekliyordu.

— İmam evi doladı, beklendi ona fener tutuyordu.

Ahmet paşa kapıda sabırsızlanıyor ve Kâmil beye verecek cevap bulamıyordu.

— Acaba beni aldattılar mı? Yoksa yanlış bir eve mi geldik.

— Diye söyleniyordu.

Kâmil bey:

— A paşam, diyor, Hamzanın on tane evi yoktur ya, işte imam önmüde, Hamzanın evini bulduk, nihâli karışım da (Asımın) diye yaklaşıp götürecektir değil mi?

— Evet, Bendeniz de aksini iddia etmiyorum. Belki ihbarda bir yanlışlık vardır.

— Belki de Hamza onu evine değil, başka bir yere kapatmıştır.

— Çok doğru, Genç karışım yanına kapatmasını bırakmasını akıl almıyor.

Bu sırada imam ve bekçi kapıya döndüler.

İmam:

— Efendim, dedi, üst katta iki küçük oda var, ikisini de aradım. Kimse yok. Alt kattaki odada ihtiyar ve kötürüm bir kadın yatıyor.

— Kimmiş bu kadın?

— Hamzanın halası imiş. Ona sordum: «Allah göstermesin ben bu yaştan sonra evime kapatma alır mıyım?» dedi ve bizi azarladı. Evde Hamzanın karısı Ayşeden ve halasından başka kimse yok.

At üstünde sendelleyen Ahmet paşa, Kâmil beyin yüzüne bakmadan konuşuyordu:

— O halde dönelim. Bu işte bir yanlışlık olacak dedim ya.

İmam, bekçiye:

— Haydi oğlum, dedi, feneri söndür de gidelim. Hamza reis döndüce bu saygıslığın hesabını paşa efendilerimizden değil, benden sorar.

Atlarını sürdüler, sokaktan caddeye çıktılar.

Ahmet paşa mahcup ve düşünceliydi. Ağzını bıçak açmıyordu.

Kâmil bey, Ahmet paşanın iftina bakarak Hamzanın evinde araştırma yaptığını çok müteessirdi.

Kâmil bey düdükte:

— Paşam! Ben her şeye inanırım ama, Hamzanın padişaha ihanet edeceğini hiç bir zaman aklımdan geçirmem. O hovarda, ateşli bir adam-

dır. Fakat, padişaha herkesten fazla bağlıdır.

— Diye söyleniyordu.

Aradan bir ay geçince

O gündenberi Ahmet paşa ile Kâmil bey birbirlerini görmemişlerdi. Kâmil bey kendi kendine:

— Şu müffetti adamını sözüne nasıl kâdim da Hamzanın evine kadar gittim.

Diyor ve o hâdiseyi düşündükçe Ahmet paşanın arkasından atıp tutuyordu.

Aradan bir ay geçmişti.

Ahmet paşa, bu işi görevlilik ortaya çıkaran Salt Çelebiyi arattıysa da bulduramamış ve mesele de böylece kapanıp gitmişti. Ara sıra Ahmet paşanın Kâbiyesi, efendisine:

— Devletim, iyi bir fırsat kaçırdınız. Eğer şu iş Salt Çelebinin dediği gibi gerçekleşseydi, bugün talih kuşu onuzunuza konmuş olacaktı.

Gibi sözler söylerler, ihtirasını uyutmağa çalışan paşayı kızdırır dururdu.

Asesbaşı da Ahmet paşanın konasına uğramamış olmuştur. Hasılı Erşultanda büyüklüğe geyin verdiği teminatlar ve bütün imtiyazlar — Hamzanın evinde yapılan araştırmadan sonra — sıya düşmüştü.

Bir gün Ayşe odasında oturmuş, gergefte bir yastık işliyordu.

Ayşe, Hamzayı bekleyecekti, onu candan sövmeye başlamıştı.

Ayşenin memleketine gitmek arzusu yavaş yavaş söniyordu.

— Ben daha çok gençim. Anam, babam öldü. Memleketime kimin için gideceğim? Oraya gidersen, bana:

— Sen, padişah koynunda yatmış bir hâliyiymiş! diyecekler ve yüzüne bakmayacaklar. Venedikte Hamza kadar güzel ve yakışıklı bir erkele evlenebileceğinden, evlensem bile mesut olacağımın emni değilim. Burada mesudum ya, daha ne istiyorum? Hem benim hayatta fazla bir şey istemek hakkım değildir. Ben ölünce, yeniden dünyaya kavuştum. Benim ikinci hâlim Hamzadır. Onu unutur ve yahut ona ihanet edersen, yer ve gök benden intikam almakta gecikmez. Ve ölünceye kadar videdan azabı çekirim.

Diyordu.

(Arkası var)

TÜRK FİLMCİLİĞİNİN ZAFERİ

SÜRTÜK ELHAMRA'da

TAKSİM sinemasında

Şimdiye kadar gördüğünüz Türkçe ve Türkçe dublaj filmlerin gölgede bırakacak bir şaheser

KÖY KIZI

Türk dublajının, Türk musiksini en büyük zaferi, Türkçe sözlü —

Türk musiki — Türkçe şarkılar...

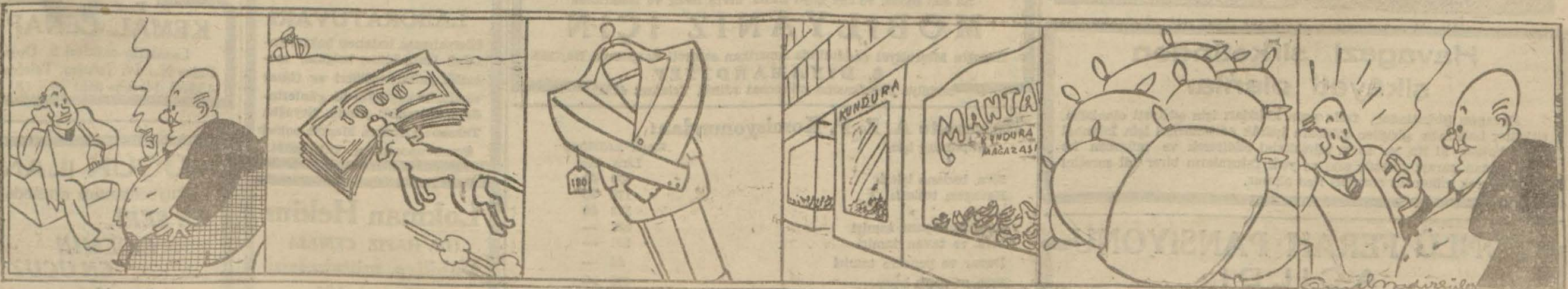
Okuyanlar: Muallâ İğlay — Suat Gün — Leylâ Murat — Yusuf Vehbi — Tahire Muhammet — Enver Vedidin yarattıkları aşk ve ihtiras filmi

Seanslar: 11.15 - 1.45 - 4.15 - 6.45 9.15 de.

ÖLDÜREN BAHAR

KATALİN, KARADY, güzel sesi ve büyük sanat kudreti ile bu aşk faciasını yaratıyor.

Amcabeye göre...

— Ticaret hayatına atılmamın tam sırasındır sanıyorum Amcabey...

... Zira hiç bir zaman, hiç bir iş, sahibine bu kadar kâr getirmemiştir...

... Amma ne üzerine iş yapıyorum, onu kestiremiyorum!.. Elbise alıp satmam rakıp çok!

... Kundura desem, çarşıda kunduracıdan geclimiyor...

... Hububat ticareti keza, rakıp dolul..

A. — Mademki çarşıda tek kalmak istiyorsun, insan üzere iş yap dostum!

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kase alınabilir.

Bilûmum Resmî Dairelere Veya o hükûmdeki Müessesat ve Teşekküllere

Resmî dairelerin veya o hükûmdeki müessesat ve teşekküllerin gazetelerde neşredilecek ilânları, bir limitet şirket tarafından kabul ve gazetelere tevdi edilmekte idi. Bu limitet şirket elyevm hall tasfiyededir.

Bu defa yeniden teşekkül eden ve bütün Türk matbuatının alâkadar olduğu

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar

Şirketin mevzuu iştigali:

Resmî daire veya o hükûmdeki dairelerin ve müesseselerin ticari mahiyette olmayan ilânlarının gazete ve mecmualarda vesair ilân yapılan yerlerde neşri için kabul ve neşir vasıtalarına sevk edip neşirlerine tavassuttur.

Diye yazılı bulunduğu bundan böyle resmî daireler ilânlarının doğrudan doğruya:

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar şirketi

ne göndermeleri lazımdır. Bu yeni şirket bütün resmî ilânları bir intizam dahilinde ve kanunî müddetleri zafında ve günü gününe istenen her gazetede neşrinin temin etmekte olduğu gibi hasılatının % 75 ini de Basın Birliği yardım teşkilâtına vermektedir.

Tasfiye halindeki bir şirkete veya diğer türedi mutavassıtlara gönderilen resmî ilânların dairelerinin malûmat ve muvafakatları, haricinde, gazete adları değiştirilmek suretile neşrine teşebbüs edildiği öğrenilmektedir.

Binaenaleyh resmî daireler, ilânlarını diledikleri bütün büyük ve gündelik siyasi gazetelerde neşrederek her yerde herkes tarafından okunmasını temin edebilmek için doğrudan doğruya ve yalnız:

İstanbul Ankara caddesi 80 numaralı Kaya hanındaki

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar şirketi

ne göndermelidirler. Telefon: 21025

KİMYAGER Hüsameddin

İdrar, kan ve sair tahliller, Eminönü, Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey Hanı 2 ci kat No. 6

Dr. İbrahim Denker

Bahik Hast. Dahiliye Mütahassısı Beyoğlu Ağacamlı, Sakızağacı, Çöplükçeşme sokak No. 13. Tel: 42468.

SATILIK ÇÖZGÜ MAKİNESİ

Motörle çalışan ayarlı, Avrupa malı az kullanılmış 170 santimlik pamuk ve yün için çözgü makinesi satılıktır. İsteyenler Çakmakçılar Valde han üst kat ikinci kemer 27 numaraya müracaatları.

RİDA DİŞ SÜYÜ

NİN İLK GARGARA SİLE DİŞ ÇIKARIL DİKTAN SON RA SİFA TE MİN OLUNUR

Beyoğlunun en ş.k ve en nezi

MASARİK

Salonunda. Apatifinizi alınız. Hoş bir vakit geçirmiş olursunuz.

Her Akşam MASARİK ve arkadaşları

DİZOR: HRİSTO MNIMATİDİS ve Tenor AVYERİS. Telefon:

43448. Apatiften sonra da saat 1' dan itibaren açılan

STUDY O'da

Dans ediniz. MASARİK ve Arkadaşları Telefon: 43848

Her akşam TAKSİM KRİSTAL'da

Radio yıldız NEVZAT AKAY'ın

Lâhuti sesini, İstanbul'un en büyük

SAZ HEY'ETİ refakatinde dinleyiniz.

Her Pazar NEVZAT AKAY'ın iştirakile matine.

Konsomasyon başka yerlerde 80 kuruş olmasına rağmen salonumuzda yalnız 40 kuruştur.

Kelepir binalar

Satışı bırakılan Beyoğlunda Küçük Parmakkapıda Yıldız sinesması yanı karşısında 6, 10 No. 11 kuyuları, sarnıçları ve altında bir dükkânı bulunan sekiz odalı evler 5500, 6500 den ve Tünel başında Jurnal sokakında 9 No. 11 4, 5 odalı banyolu 4 daireyi havlı kuyu, sarnıç terkos ve icabında kullanılabilecek motörli olan pencereleri demir kepenkli apartman 6300 lira üzerinden Beyoğlu mahkemesince 3 - 11 salı günü tekrar satılacaktır.

ACELE SATILIK KAMYONET

Doç Marka çok az kullanılmış bir kamyonet sekiz yeni üçü eski on bir adet iç ve dış lastikleri ile beraber acele satılıktır. Müracaat: Bayazıtta Mercan-da Caferiye hanında Neş'et Der'er.

Zayı — Küçükpazar nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeremi ve Fatih askerlik şubesinde verilen askerlik tezkerem birlikte kaybolmuştur. Yenisini alacağımın eksiksinin hükmü yoktur.

304 doğumlu Salih Erdilek

ÜZÜM ve İNCİR SATIŞLARI

İzmir incir ve Üzüm Tarım Satış kooperatifleri birliğinden:

Birliğimiz Türkiye'nin her tarafından verilen incir ve üzüm siparişlerini kabul eder. Toptan incir ve üzüm satın alıp kendi bölgelerinde satmak isteyen müesseselerin doğrudan doğruya birliğimize siparişlerini vermeleri rica olunur. Bildirecekleri adreslere teslimat yapılır. İncir ve üzümümüz standard tipler olduğu için kaliteleri değişmez, ve alıcılar için tam teminat arzeder. Telgraf adresi: Tarım İzmir.

HOROZ Marka

Anilin paket boyaları

Umumi Satış: İstanbul, Çiçek Pazarı, ALTIPARMAK HAN 3. 4.

DİKKAT: Sayın müşterilerimiz piyasadan

mübaya ettikleri paket boyalardan rutubet görmüş olana tesadüf ederler ise her an yukarıki adrese müracaat ederek değiştirebilirler.

SACINIZ DÖKÜLÜYORSA, BAŞINIZDA KEPEK VARSA

MAJİK SAÇ EKŞİRİ

KULLANINIZ. TESİRİNİ DERHAL GÖRÜRSÜNÜZ.

İplik büktürecek fabrikacı ve tüccarların nazarı dikkatine:

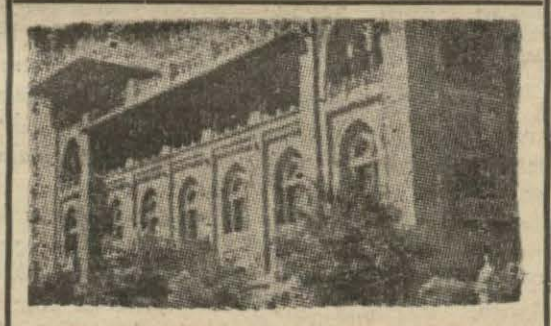
İplik büktürmeden evvel, Yeni postahane arkasında, Aşır Ef. caddesinde, Küçük Ticaret Hanının 3 cü katında yeni tesis ettiğimiz iplik katlama atölyemi ziyaretiniz menfaatliğinizi temin eder.

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1898 — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası Şube ve ajans adedi: 265

Ziral ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve itibarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1.000 liralık	4.000 lira	100 adet 50 liralık	5.000 lira
4 » 500 »	2.000 »	120 » 40 »	4.800 »
4 » 250 »	1.000 »	160 » 20 »	3.200 »
40 » 100 »	4.000 »		

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlerse ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.

Kurallar senede 4 defa 11 eylül, 11 birincikânun, 11 mart ve 11 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Doktor Bahaddin Lütfi Varnalı OPERATÖR ÜROLOG

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokak, Panayia apt. No. 2. Tel. 42203

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy Şifa Yurdu

Şehin gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın, erkek her türlü hastalara açık hususi hastane. Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek isteyenlere mahsus yegâne müessese. Telefon: 42221

DOKTOR Fethi Erden LABORATUVARI

[Cerrahpaşa hatanesi bakteriyoloji] Kan, idrar, balgam, mevaddı gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasıyla gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi) yapılır. Beyoğlu, Taksime giderken Meşelik sokak, Ferah apartman. Tel: 40534.

Prof. Dr. KEMAL CENAP

Lamartin caddesi 5. Doğu Palas N. 14. Taksim. Telefon: 43963 Her gün saat 15 - 18.

KÜÇÜK İLAN

okuyucularımız arasında

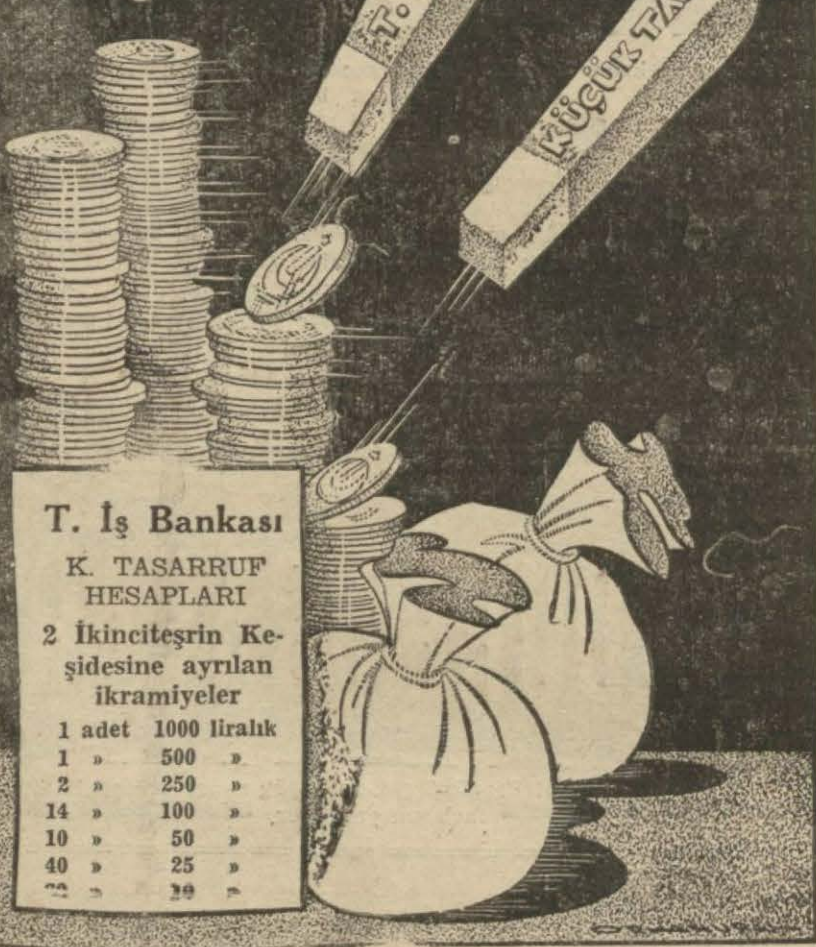
EN SERİ,

EN EMİN

EN UCUZ

vasıttadır. Alım, satım, kira işlerinde iş ve işçi için istifade ediniz.

PARA PARAYI ÇEKER

T. İş Bankası

K. TASARRUF

HESAPLARI

2 İkinciteşrin Keşidesine ayrılan ikramiyeler

1 adet 1000 liralık

1 » 500 »

2 » 250 »

14 » 100 »

10 » 50 »

40 » 25 »

22 » 20 »

Havagazi şirketinden şikâyeti olanlar

Havagazi Şirketinden, fazla para aldıkları için şikâyeti olanların şirketler hakkında girişilen takibata iştirak edebilmeleri için İstanbul posta kutusu 91 No. ya sarılı adreslerini bildirerek ve mümkün ise fazla alınan parayı gösterir eski ve yeni faturaların birer adl suretini de ekliyerek müracaat etmeleri rica olunur.

GÖNLÜ FERAH PANSİYONU AÇILDI

Kalorifer banyo ve marmaraya nazır bahçeli. Talebe tercih edilir ve Talebeye tenzilat yapılır. Adrese dikkat: Lâleli Şahî Hâşimî sokak No. 43

Temiz Yemek, Temiz Servis Nerede?

Galatada Yeni Yolcu salonu üstündeki

LiMAN LOKANTASINDADIR

TABL-DOT (150- KURUŞ

Saat 12 den 15 e kadar müzik

Aynı zamanda alakart yemeklerimiz de ucuzdur.

Her bir sipariş kabul edilir. Geceleri açıktır. Tel: 41033

En son model ve her çeşit STİL üzere hazır ve ısmarlama

MOBİLYANIZ İÇİN

Beyoğlu Meşrutiyet caddesinde Amerikan sefareti karşısında No. 199

S. DİYAMANDİYER

Mobilya Fabrikasına müracaat ediniz. Telefon: 40039

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Yapılacak işler

Keşif bedelleri

	Lira	Ka
Siva, badana işleri	100	50
Havagazi tesisatı	175	30
	172	50
Siva ve döşeme tamiri	222	—
Siva ve tavan tamiri	101	—
Duvar ve pencere tamiri	44	—
Siva ve yağlı boya	490	—
Çatı ve siva tamirleri	485	—
Dam tamiri	51	—

Yukarıda yazılı tamir işleri ayrı ayrı 5.11.942 perşembe günü rektörlükte pazarlıkta verilecektir. İstekillerin ehliyet vesikalarıyla gelmeleri. (974)